

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618200608
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5618200608.32

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti R. H., nar. XX. X. XXXX, a N. H., nar. XX. X. XXXX, obe deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky F. K. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, N. Y., zastúpená: Benkočzki, Balaž - advokáti, s.r.o., so sídlom 29. augusta 36A, 811 09 Bratislava, IČO: 35 917 148 a otca R. K. R. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom T. H. XXX/XX, W., zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, so sídlom Stošická 1067/50, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, zmenu osobnej starostlivosti, v konaní o uloženie výchovného opatrenia, za účasti Krajskej prokuratúry Žilina, so sídlom Moyzesova 20, 011 04 Žilina, Centra pre deti a rodinu Istebné, so sídlom Istebné 258, IČO: 00183521, pracovisko Dolný Kubín, a Úradu komisára pre deti, so sídlom Odborárske námestie 3, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 159 399, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. V súčasnosti je vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš konanie pod sp. zn. 1P/37/2018, ktorého predmetom je návrh otca na úpravu jeho styku s maloletými synmi a konanie o uloženie výchovného opatrenia, pričom v danom štádiu konania stále prebieha fáza dokazovania vo veci samej. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 17. 3. 2022 ďalší návrh na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti matke, vedený pod spisovou značkou 1P/28/2022. Súčasne s návrhom na zmenu osobnej starostlivosti podal otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd umiestnil maloleté deti do zariadenia ústavnej starostlivosti, ktorého výber ponecháva na uvážení súdu, za účelom diagnostiky a odbornej pomoci maloletým. Súčasne žiadal, aby mu bolo súdom nariadené výchovné opatrenie, spočívajúce v povinnosti spolupracovať so zariadením ústavnej starostlivosti, a aby sa v zmysle pokynov ústavu podrobil odbornému poradenstvu za účelom obnovy vzťahu s maloletými deťmi. Okrem toho žiadal, aby súd matke dočasne zakázal styk s maloletými deťmi, v záujme zamedzenia ich ďalšieho nežiaduceho ovplyvňovania proti otcovi a traumatizovania zo strany matky.

2. Okresný súd Liptovský Mikuláš v konaní sp. zn. 1P/28/2022 uznesením zo dňa 24. 3. 2022, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoP/12/2022 zo dňa 3. 5. 2022 a uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 18. 5. 2022 rozhodol o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože nespĺňa zákonné podmienky.

3. Dňa 6. 7. 2022 rozhodol súd o spojení oboch konaní, v súčasnosti vedených pod spisovou značkou 1P/28/2022.

4. Na pojednávani dňa 21. 7. 2022 otec opätovne, ústne, podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, kedy uviedol, že v rámci textu formulácie samotného návrhu sa pridrižiava doterajšieho návrhu na umiestnenie detí do zariadenia v Poprade za účelom „diagnostiky a prevýchovy detí“. Svoj návrh odôvodňuje najmä uplynutím času a tým, že ešte ostáva 5 týždňov prázdnin, čo znamená, že deti za týchto okolností nevynechajú povinnú školskú dochádzku. Súd môže ďalej pokračovať v konaní v zmysle vlastných úvah, ale takýmto postupom sa zamedzí ďalšiemu poškodzovaniu detí, vytvoria sa predpoklady pre to, aby sa deti zdiagnostikovali, aby sa zistil stav ich mysle, stav ich nastavenia, príčiny týchto stavov, a aby sa začalo výchovné pôsobenie tak, aby začali vnímať nejako otca a aby sa pod odborným dohľadom vyriešilo nastavenie spôsobené ich matkou.

5. Dňa 1. 8. 2022 bolo súdu doručené riadne elektronické podanie otca, cestou jeho zástupkyne, potvrdzujúce a doplňajúce návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Otec prostredníctvom svojej zástupkyne okrem iného uviedol, že na pojednávani dňa 23. 6. 2022 bol otcom (ústne) zahlásený návrh na vydanie neodkladného opatrenia, spočívajúceho v dočasnom umiestnení maloletých detí v CDR Poprad za účelom ich riadnej diagnostiky, poskytnutia im odbornej pomoci, najmä psychologickej, a odporúčenia najoptimálnejšieho spôsobu, vedúceho k obnoveniu vzťahu maloletých detí a ich otca so súčasným vyjadrením, že rovnaký postup navrhoval aj zástupca Úradu detského komisára, ktorý mal zabezpečiť urychlené umiestnenie maloletých detí a ich otca. Podľa otca, súd sa týmto návrhom v zákonnej lehote nezaoberal a o umiestnení detí do ústavu nerozhodol, napriek tomu, že si ich pomery vyžadujú neodkladný zásah zo strany súdu, keď je ohrozený ich zdravý a harmonický vývin a sú porušované ich práva, najmä právo na zachovanie vzťahu s ich otcom, nehovoriac o práve na rovnocenný vzťah s druhým rodičom a ďalšie. Podľa vyjadrenia otca, prostredníctvom jeho zástupkyne, súd dodnes o tomto návrhu nerozhodol, napriek ďalším rozhodným skutočnostiam, ktoré vyplynuli z vykonaného znaleckého dokazovania MUDr. L. V.. Otec žiada, aby súd deti umiestnil do CDR, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že sú letné prázdniny, a teda je najoptimálnejší čas na ich umiestnenie v CDR, pričom opäť uviedol, že sa má jednať o CDR Poprad, kde je miesto stále rezervované. Podľa otca, súd nereflektuje na jeho názory a odporúčania, ani Úradu detského komisára a kurately, hoci v prípade posledných dvoch ide o erudovaných účastníkov konania, ktorí chránia práva maloletých detí bez existencie akejkoľvek kolízie na ich strane, ako to môže byť v prípade rodičov maloletých detí. S ohľadom na závery znaleckého posudku MUDr. V., keď matka trpí neliečiteľnou paranoidnou poruchou, je nevyhnutné deti diagnostikovať, nakoľko preberajú vzorce správania prioritného rodiča a možno sa domnievať, že paranoidné správanie matky bolo už indukované do správania detí, osobitne N., ktorý už vykazuje duševnú poruchu, pre ktorú bol/je liečený u psychiatra a užíval/užíva antipsychotiká. Je potrebné diagnostikovať, do akej miery sa duševná porucha matky už prejavuje na ich deťoch a ich disharmonickom vývine. Zároveň otec poukázal na to, že podľa záverov znaleckého posudku PhDr. Q. maloletý R., rovnako ako jeho matka, nerešpektuje authority. Potrebné je začať proces prevýchovy detí vo vzťahu k otcovi, nakoľko uložené výchovné opatrenie, podľa správ kurately, nespĺnilo svoj účel, ani uložené neodkladné opatrenie, upravujúce styk detí s otcom, neplní účel - nedochádza k rekonštrukcii vzťahu detí s otcom pre ich hlboké negatívne postoje k nemu, ktoré nadobudli vďaka (pod)vedomému pôsobeniu ich matky. Je preto potrebné začať proces prevýchovy detí iným spôsobom a tak, aby na tento proces nemala matka možnosť negatívne vplývať tak, ako to robila doteraz, a zasahovať do neho, aspoň do doby, kým maloletým deťom vhodným spôsobom, vzhľadom k ich veku a rozumovej úrovni, nebude vysvetlená situácia a daná možnosť poznať otca a robiť vlastné rozhodnutia primerané ich veku. Zároveň je potrebné otcovi nariadiť prítomnosť v tomto centre (CDR Poprad) počas celého pobytu detí tak, aby vedeli, že aspoň jeden rodič je tam prítomný, a aby otec pod vedením psychológov a odborníkov CDR mohol riadeným spôsobom nadväzovať komunikáciu s deťmi. Súd doteraz zamietal všetky návrhy otca, ktorý už zo zúfalstva navrhoval rôzne spôsoby úpravy styku, či už dočasne, alebo rozsudkom. Súd však v tomto konaní nevyprodukoval ani jedno rozhodnutie, ktoré by bolo schopné nadobudnúť právoplatnosť a zabezpečiť naplnenie účelu konania, tak ako to predpokladá Dohovor o právach dieťaťa, alebo by aspoň k naplneniu účelu konania viedlo. Poukazujeme na to, že súd, odhliadnuc od návrhov toho ktorého rodiča, má zabezpečiť - a to primerane rýchlo - predovšetkým práva dieťaťa jemu vyplývajúce z dohovoru. Otec urobil v jednom zo svojich podaní výpočet práv detí, ktoré sú porušované. Do tohto výpočtu platí predovšetkým právo detí vlastným poznaním získavať poznatky o rodičovi, starých rodičoch a o svojich predkoch. Súd vie a má za preukázané, že matka toto právo už 10 rokov upiera, nič s tým však nerobí. Dohovor v nadväznosti na dodatkové protokoly definuje, čo je to vlastný názor detí. Názor detí H. vo vzťahu k otcovi je v úplnom rozpore s touto definíciou, nakoľko deti len deklarujú názor ich matky. Súd však toto nijako za 4 a pol roka konania nenapravil. Súd vie, že maloleté deti nepoznajú ani svojho starého otca, nenavštevujú ho, hoci nikde doteraz matka ani deti neverbalizovali žiadny problém

vo vzťahu k starým rodičom zo strany otca. Súd síce uviedol, že "vidí", ale podľa názoru otca "efektívne nekoná". Deti majú právo mať dobrý život, a to v prítomnosti toho rodiča, ktorý lepšie vníma a nakladá s rodičovskými kompetenciami. Na to súd upozornila vo svojich záveroch aj znalkyňa Dr. Q.. Súd nekoná, nehodnotí poznanie, prijatie a aplikáciu princípov zodpovedného rodičovstva a nevyvodzuje žiadne závery vo vzťahu k rodičom, a to na úkor záujmov maloletých detí. Javí sa to otcovi tak, že súd konanie neprimerane predlžuje, pripúšťa procesné odklony, najnovšie aj chyby, ktoré rozhodnutie vo veci samej odkladajú, a predbežne vzťahy medzi stranami neupravuje a ani pomery účastníkov, ktoré si vyžadujú neodkladný zásah a úpravu, keďže sú nielenže ohrozené práva maloletých detí, ale sú porušené. Súd napriek tomu, že bol opakovane vyzvaný otcom na poskytnutie predbežného posúdenia/zhodnotenia veci a označenie, kam asi bude smerovať, napriek tomu že mu Civilný sporový poriadok, ako subsidiárna norma k Civilnému mimosporovému poriadku, takúto povinnosť ukladá, dodnes na výzvu reagoval len všeobecnými teoretickými konštatovaniami a všeobecnými konštatovaniami rovnako k obom rodičom. Všetky strany sú v stave právnej neistoty, konanie súdu je nepredvídateľné, nereflektujúce na žiadne odborné názory a odporúčania, javí sa byť svojvoľným až chaotickým. S ohľadom na dátum tohto podania je zrejmé, že deti majú pred sebou ešte mesiac prázdnin. Matka konečne oznámila súdu kam s nimi ide na dovolenku, a teda je zrejmé, že do konca mesiaca júl si deti užijú aj dovolenku s matkou. Je ešte čas s deťmi odborne pracovať. Otec opakovane a jasne súdu oznámil, že je už tri mesiace kardiologický pacient a zo zdravotných dôvodov nebude možné pre neho dochádzať ambulantne 250 km z Nitry do CDR v Istebnom. Zároveň pracovníčka CDR Istebné informovala súd, že nedisponujú žiadnymi inými možnosťami a prostriedkami než tými, čo už v tejto kauze boli vyskúšané, a nefungovali. Javí sa to tak, že napriek tomu všetkému súd chce otca opäť dotlačiť k niečomu, čo je pre neho ohrozujúce na zdraví, až živote. Chce súd snáď riskovať zdravie otca? Veď ak otec, kardiologický pacient vo veku 54 rokov, dostane cestou v aute z Istebného do Nitry infarkt, ohrozí nielen jeho, ale aj iných účastníkov cestnej premávky. Chce súd vyprodukovať rozhodnutie, o ktorom už teraz vie, že otec bude musieť takéto rozhodnutie napadnúť, a že nebude môcť do Istebného chodiť? Otec uviedol, že nemá problém absolvovať ambulantný spôsob, akokoľvek súdom upravený, v Nitre, napr. v CDR Slniečko, ktoré je veľkosťou a reputáciou minimálne tak veľké ako CDR v Istebnom, s porovnateľnými referenciami. Otec taktiež uviedol, že nemá problém toto absolvovať na polceste - teda vo Zvolene, prípadne v Banskej Bystrici. Aj v takomto prípade je už dnes jasné, že takéto opatrenie nesplní účel, pretože: 1. matka sa doteraz reálne vnútorne nestotožnila a nepodriadila žiadnemu pôsobeniu, ktoré by mohlo viesť k tomu, aby prestala s vedením detí proti otcovi, 2. zo ZP MUDr. V. jasne vyplýva že očakávať zmenu od matky je iluzórne, 3. CDR Istebné nebude prvé zariadenie, ktoré sa by vecou zapodievalo, takýchto zariadení bolo už viacero (viď spis) a ani jedno neprinieslo zvrát/zmenu v správaní a konaní matky a neprinieslo očakávaný výsledok, 4. matka ani na pojednávaniach v súdnom konaní nevykazuje žiadne signály, že by stála o zmierenie, alebo, že by bola ochotná niečo urobiť s postojmi detí, dokonca matka ani nereflektuje na závery znalkyne PhDr. Q. o nedostatkoch jej výchovy a disharmónii vývinu maloletých a ďalších hrozbách a negatívnych vplyvoch na maloletých pre prípad, že nedôjde k zmene aktuálneho výchovného vplyvu matky a jej prostredia. 5. Zástupca Úradu komisára pre deti jasne uviedol, že bez zmeny postojov matky sa nedá dosiahnuť nič. Výsledky 10-tich rokov konaní a doteraz obstarané dôkazy, samotné vyjadrenia matky na pojednávaní dňa 21. 6. 2022, jasne preukazujú, že je potrebné vyňať deti z pôsobenia matky, izolovať ich od jej negatívneho vplyvu, vykonať riadnu diagnostiku u detí, a až potom môže začať pod vedením odborníkov, bez prítomnosti matky, proces prevýchovy detí a budovanie vzťahu medzi nimi a otcom, vedúc k vhodnému výchovnému prostrediu, ktoré maloletým zabezpečí zdravý a harmonický vývin. Ak súd, tak ako tradične, opäť odmietne návrh otca na umiestnenie detí do CRD Poprad spolu s ním, otec súd vyzýva, aby neodkladne upravil pomery medzi ním, matkou a deťmi tak, aby konanie konečne smerovalo k naplneniu účelu, predovšetkým k tomu, aby deti mohli realizovať svoje práva im vyplývajúce z Dohovoru a aby bolo možné efektívne využiť čas, ktorý ostáva do konca týchto letných prázdnin. Zároveň na základe ZP MUDr. V. otec navrhuje súdu, aby zväžil uloženie výchovného opatrenia matke, ktoré jej pomôže tlmiť vplyv jej duševnej poruchy a jej negatívny dopad na deti a ich postoje k otcovi, či dopad a nevhodné postoje matky priamo voči deťom.

6. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“): Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“): Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP: Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP: V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP: Ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta a ods. 2 CSP: Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP: Súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoR“): Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 28 ods. 2 ZoR: Práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Civilný mimosporový poriadok, ako špeciálny právny predpis (lex specialis), obsahuje ustanovenia o neodkladných opatreniach v § 360 a nasl.: vo veciach ochrany maloletého (§ 365 CMP), vo veciach výživného (§ 366 CMP), vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého (§ 367 CMP) a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (§ 368 CMP).

15. Podľa § 360 ods. 1 CMP: Neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

16. Podľa § 365 ods. 1 CMP: Ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

17. Podľa § 366 CMP: Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

18. Podľa § 367 ods. 1, 2, 3, 4 CMP: Neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do

siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

19. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého dieťaťa, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloletých. Podľa § 367 CMP povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté deti nachádzajú v dispozičnej sfére matky, t. j. matka má deti fyzicky pri sebe.

20. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa.

21. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Preto súd pri rozhodovaní prihliadal na záujem maloletých detí, najmä na ich zdravie, citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Pri posudzovaní záujmov maloletého dieťaťa súd zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie.

22. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby boli maloleté deti umiestnené v ústavnej starostlivosti, Centra pre deti a rodiny Poprad, za účelom „diagnostiky a prevýchovy detí“, okrem iného, aby sa zamedzilo ďalšiemu poškodzovaniu detí, aby deti začali vnímať svojho otca, a aby sa pod odborným dohľadom vyriešilo nastavenie spôsobené ich matkou. Čas letných prázdnin je optimálnym obdobím vykonania diagnostiky detí, aby nevynechali povinnú školskú dochádzku. Dôležité je zistiť stav mysle detí, stav ich nastavenia, príčiny týchto stavov, a aby sa začalo výchovné pôsobenie tak, aby ho začali vnímať ako otca, a aby sa pod odborným dohľadom vyriešilo nastavenie spôsobené ich matkou. V doplňujúcom návrhu zo dňa 1. 8. 2022 uviedol, že je potrebné začať proces prevýchovy detí iným spôsobom, než tomu bolo doposiaľ, tak, aby na tento proces nemala matka možnosť negatívne vplývať.

23. Z obsahu doterajšieho konania vyplýva, že podobné návrhy podával otec na Okresný súd Liptovský Mikuláš opakovane, rovnako podával i návrh na úpravu styku s maloletými deťmi formou neodkladného opatrenia. V súčasnosti je v platnosti uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoPno/1/2021 zo dňa 27. 10. 2021, ktorým je upravený styk otca s maloletými deťmi v prvý pracovný pondelok v každom kalendárnom mesiaci bez prítomnosti matky v mieste sídla Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, za prítomnosti pracovníka referátu. Súčasne bola uložená povinnosť rodičom podrobiť sa psychologickému poradenstvu prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, pričom podrobnosti vykonania poradenstva

určia odborní zamestnanci tohto pracoviska, ktoré je povinné podávať správu o priebehu a výsledkoch poradenstva každé tri mesiace. Trvanie výchovného opatrenia, podľa rozhodnutia krajského súdu, je podmienené dosiahnutím jeho účelu. Na základe uvedeného rozhodnutia tiež vyplýva, že povinnosťou matky je pripraviť maloletých na styk s otcom riadne a včas, a povinnosťou obidvoch rodičov je podrobovať sa psychologickému poradenstvu.

24. Prihliadajúc na doterajší stav vykonaného dokazovania a preukázaný skutkový stav, súd poukazuje nielen na doterajšie závery znaleckého dokazovania (znalecký posudok znalkyne PhDr. Y. Q., PhD.), ktorá akcentuje, že vzhľadom na dlhodobé negatívne nastavenie matky voči otcovi, je v súčasnosti nepravdepodobné, že sa bez odbornej intervencie názor maloletých detí na stretávanie s otcom zmení. Znalkyňa považuje za nevyhnutné, aby obidvaja rodičia absolvovali kurz rodičovskej terapie a poradenstva s taxatívne určenými cieľmi a rozsahom, a aby obidve maloleté deti boli profesionálne (odborne aj ľudsky) vedené k zdravým vzťahom k obom svojim rodičom. V prípade maloletého N. môže odlúčenie od matky viesť k separačnej úzkosti, k matke má výrazne pozitívny vzťah, vzťah k otcovi je zachovaný, susp. so silným negatívnym emočným cítením. Osobnosť maloletého R. je vo vývine, vývin disharmonický, zvýraznený opozičný vzdor voči autoritám mimo rodiny matky. Vzťah k otcovi je vážne narušený, deformovaný, až k odmietaniu otcovskej osoby v živote, avšak na druhej strane vzťah k nemu je zachovaný. Súd opätovne upriamuje pozornosť na predchádzajúci právny názor Krajského súdu v Žiline, vyjadrený v uznesení o zamietnutí predchádzajúceho návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým otec, o. i., navrhol, aby deti boli neodkladným opatrením umiestnené vo vhodnom zariadení ústavnej starostlivosti, keď Krajský súd v Žiline v uznesení zo dňa 3. 1. 2022, sp. zn. 6CoP/50, 6CoPno/3/2021, sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že direktívne nariadený pobyt v zariadení ústavnej starostlivosti, ani okamžité zverenie do osobnej starostlivosti otca, bez odporúčanej intenzívnej odbornej intervencie, by bolo iba iluzórne, kontraproduktívne a s vysokou mierou ohrozujúce vývoj maloletých detí, a bolo by i v rozpore so všeobecným účelom neodkladného opatrenia. V danom čase konštatoval odvolací súd, a súd prvej inštancie je toho názoru i v súčasnosti, že je nevyhnutné vytváranie podmienok pre oživenie rodinných vzťahov medzi maloletými a ich otcom za pomoci odbornej intervencie. Takýto priestor bol už odvolacím súdom vytvorený nariadeným neodkladným opatrením sp. zn. 6CoPno/1/2021 zo dňa 27. 10. 2021, kedy bol upravený styk otca s maloletými deťmi. V súčasnosti otec žiada opätovne o umiestnenie maloletých detí do ústavného zariadenia, so zdôrazňovaním, že „potrebná prevýchova detí“, ich vyňatie z vplyvu matky, zabránenie „poškodzovania detí“, potreba vniknutia do mysle detí a jej nastavenie a pod.

25. V súvislosti s doteraz prijatými opatreniami a neodkladným opatrením súd zdôrazňuje, že pri procese postupného nadväzovania kontaktu maloletých so svojim otcom majú aktívne participovať, v rámci neodkladného opatrenia, v súčasnosti obidvaja rodičia i asistujúca inštitúcia v osobe asistujúceho pracovníka, psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Už na začiatku tohto procesu, keď deti prejavili vôľu a ochotu stretnúť sa s otcom, bol potrebný zo strany dospelých osôb, najmä otca, ktorý sa dožaduje, a má právo, styku s maloletými deťmi, aplikovať mimoriadne citlivý prístup v záujme nadviazania vzťahu s otcom, a pri postupnom napĺňaní tohto cieľa by malo byť snahou nielen matky, ale i otca, aby budujúce krehké vzťahy medzi synmi a otcom neboli narušované neadekvátnym prístupom jedného alebo druhého rodiča. V tejto súvislosti súd rovnakou mierou zdôrazňuje nevyhnutnosť prehodnotenia, ba až prestavby postoja matky i otca maloletých detí, aby tieto, v procese snahy o konsolidáciu vzťahov v rodine, neboli pod vplyvom negatívnych, až deštruktívnych zásahov obidvoch rodičov, aby neboli vystavovaní konfliktu lojality a aby bol voči nim uplatňovaný primeraný edukatívno-protektívny prístup, vďaka ktorému nadobudnú pocit, že vzťah detí s obidvomi rodičmi by mal byť ten najprirodzenejší a primárny medziľudský vzťah v tejto etape ich života. Tento proces nesmie byť narúšaný alibistickým postojom matky, neustále sa odvolávajúcim na odmietanie kontaktu maloletých detí s otcom, ani nedostatočne citlivým, až mentorským prístupom otca v štádiu, kedy sa ešte nepodarilo úspešne nadviazať a stabilizovať kontakt s maloletými deťmi, keď tieto ešte len v začiatku procesu nadväzovania kontaktu boli vystavené otcovmu imperatívne prístupu a nevhodne načasovanými „lekciami“ spoločenského správania, prelínanými zmienkami o platení výživného a pod. Súd v danom štádiu upriamuje pozornosť, že v zmysle zistení znalkyne PhDr. Y. Q., PhD., otec považuje rodičov a deti za navzájom si rovných, čo svedčí o neznalosti vývinových potrieb maloletých detí v zmysle ich nadhodnocovania, čo obvykle vedie k nadlimitnému tlaku na rozhodovanie a zodpovednosť maloletých detí a destabilizácii ich psychiky. V zmysle zistení znalkyne, i matka pripisuje deťom nadlimitné vývinové kompetencie (rovnaké ako sebe samej), čo svedčí o neznalosti vývinových potrieb detí, môže vytvárať nadlimitný tlak na rozhodovanie a zodpovednosť detí a destabilizovať tak

ich psychiku. Jej rodičovské výchovné postoje sú celkovo málo výrazné, skôr podporné, bez formatívnej zložky, podobne, ako je tomu u otca. V súvislosti s uvedeným súd dodáva, že alibistický nezáujem matky, prelínaný ofenzívnymi postojmi, rovnako i nátlakový a miestami impulzívny prístup otca, sú zásadnými faktormi, ktoré ovplyvňujú prežívanie, nastavenie a vôľu detí, a akékoľvek autoritatívne rozhodnutie súdu neprinúti maloleté deti ku zmene citovej angažovanosti. Za účelom nápravy súd v konaní začal konanie o uloženie výchovného opatrenia, ktorého cieľom bude za aktívnej účasti príbratého Centra pre deti a rodiny Istebné, pracovisko Dolný Kubín, dosiahnuť harmonizáciu, príp. sa v maximálnej možnej miere k nej priblížiť. Funkcia/rola CDR by sa mala začať naplňovať po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o uložení výchovného opatrenia. V danom štádiu sú v platnosti neodkladné opatrenia, na základe ktorých je upravený styk matky s maloletými deťmi a uložená povinnosť obidvom rodičom podrobovať sa psychologickému poradenstvu na pracovisku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, pričom trvanie tejto povinnosti je podmienené dosiahnutím účelu, do doby nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. To znamená, akékoľvek nerešpektovanie tohto rozhodnutia so sebou nesie potenciálne riziko kvalifikovania takého konania ako marenie súdneho rozhodnutia.

26. Súd zdôrazňuje, že maloleté deti R. H. E. N. H. sú deti vo veku 13 a 12 rokov, výborní žiaci, sú to deti, u ktorých neboli školou, matkou, ani okolím avizované výchovné problémy, sú to deti s viacerými záujmovými aktivitami, v prostredí matky sa cítia bezpečne, bez ohľadu na mieru a ich schopnosť objektívne posudzovať vplyv matky na ich výchovu a formovanie osobnosti, preto súd znovu opakuje, že otcom navrhovaný postup - odobratie maloletých z výchovného prostredia matky, známeho prostredia v mieste svojho bydliska a záujmových aktivít, by vystavilo deti potenciálne riziku traumatizácie, s možným ohrozením najmä ich duševného zdravia. Otec a priori predpokladá, že vyňatím maloletých detí z prostredia matky sa docieli prestavba postojov voči nemu, deti budú „prevychovávané“, a to v intenciách názoru otca - podľa jeho predstáv, avšak otec sa nezaobrá ďalšími potenciálnymi, vysoko hroziacimi ujмами na psychiku maloletých, ak by mali byť umiestnené do ústavného zariadenia. Je všeobecne známe, že v zariadeniach ústavnej starostlivosti sa v prevažnej miere ocitajú maloleté deti v prípadoch, kedy absentovala primeraná starostlivosť zo strany rodičov, zákonných zástupcov, príp. iných príbuzných alebo blízkych osôb, a nevyhnutná bola ich inštitucionalizácia, mnohokrát ide o deti zanedbávané, príp. maloleté deti so zdravotným postihnutím rôzneho druhu, nevylučujúc i maloleté deti s protispoločenským správaním, ktoré má inak znaky priestupkovej, príp. trestnej činnosti. Ani jeden z vymenovaných rizikových markantov súd u maloletých detí nebol signalizovaný. To, čo považuje súd za vysoko pravdepodobné, je, že maloletý R. a maloletý N. do dnešného dňa strárajú adekvátnu rodičovskú komunikáciu, schopnosť rodičov dohodnúť sa čo i len na základných otázkach, ktoré sa ich týkajú. Obidve maloleté deti majú výrazný osobnostný potenciál, nadanie, výborný prospech, netrpia žiadnym vážnym fyzickým postihnutím, v škole nevykazujú poruchy správania, majú zabezpečené bývanie, výživu, ošatenie, naplňujú svoje záujmov. Ak, podľa vyjadrenia matky, neboli u maloletých detí ani po lekárske vyšetreniach zistené a diagnostikované ochorenia, ktoré by boli spojené s fyzickými ochoreniami, vyvstáva otázka, čo ich stavy údajného, matkou tvrdeného, fyzického diskomfortu vyvoláva, a čo by mali obidvaja rodičia urobiť, aby došlo k náprave. Cieľom súdu je, za pomoci špecializovaných pracovísk, dosiahnuť zlepšenie stavu, tento cieľ však nebude možné dosiahnuť bez adekvátnej kooperácie a seriózneho prístupu obidvoch rodičov. Prvým predpokladom pre naplňovanie najlepšieho záujmu maloletých detí je zmena vzájomného postoja rodičov a spojenie ich pozitívneho rodičovského potenciálu, v záujme svojim maloletým deťom pomôcť. Takéto tendencie však súd od začiatku konania nepozoruje dostatočne ani u jedného z rodičov. Obidvaja rodičia obviňujú seba navzájom, tiež súdy a štátne inštitúcie, že nie sú dostatočné nápomocné a aktívne, ich rétorika mnohokrát zachádza za hranice akceptovateľnosti, pritom podľa vyjadrenia jedného z rodičov - otca (v čase späťvzatia svojho návrhu) vyplýva jeho uvedomenie, že ak obidvaja rodičia nezmenia svoj prístup, snaha súdu a ostatných zúčastnených inštitúcií nebude môcť byť dostatočne efektívna. V závere súd opäť upriamuje pozornosť na zistenia a odporúčania znalkyne PhDr. Y. Q., PhD., že pri rozhodovaní súdu o zverovaní detí do osobnej starostlivosti môže vo všeobecnosti zohrať zásadnú rolu výsledok hodnotenia, ktorý rodič ako dosiahne pokrok v poznaní, prijatí a aplikácii princípov zodpovedného rodičovstva, a práve na tieto zásadné okolnosti súd osobitne upriamuje pozornosť obidvoch rodičov.

27. V závere súd konštatuje, že na základe vyššie uvádzaných skutočností návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako nedôvodný a v danom štádiu aj ako hrubo ohrozujúci záujem maloletých detí, zamietol. V súvislosti s tvrdením otca, že už v júni 2022 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, a tento nebol vyriešený, súd uvádza, že z obsahu ústnych vyjadrení otca na pojednávaní

dňa 23. 6. 2022 nevyplýnul žiaden taký obsah, z ktorého by bolo možné vyvodiť, z hľadiska materiálnej i procesnej stránky, že sa domáha nariadenia výkonu neodkladného opatrenia, a ani nevyplýnuli také okolnosti, na základe ktorých by mali byť opodstatnené úvahy súdu o úradnej povinnosti začať konanie o nariadení neodkladného opatrenia v intenciách terajšieho návrhu otca.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).